

Ekolojik, Ekonomik ve Sosyal Sürdürülebilirlik İçin

istanbul Gelişim Üniversitesi

Bölüm Adı

Hemşirelik

Dersin Adı

Enfeksiyon Hastalıkları Hemşireliği

Dersin Haftası: **3. Hafta**

Dersin Öğr. Üyesinin Adı: **Dr. Öğr. Üyesi Neşe KISKAÇ**

Enfeksiyon Hastalıklarından Korunmada İzolasyon Yöntemleri

SUNU PLANI

Enfeksiyon hastalıklarının bildirimi

İzolasyon ve izolasyon işlemleri

İzolasyon yöntemleri

Sağlık çalışanlarının korunması

Enfeksiyon hastalıkların korunmasında ve kontrol altına alınmasında;

Tıbbi girişimler ve Sağlık çalışanlarının enfeksiyon riskine karşı korunması

Enfeksiyon hastalıklarının bildirimi,

Hastalığın ilk çıktığı yerin saptanması,

İzolasyon ve izolasyon yöntemleri,

Portörlerin belirlenerek tedavisi,

Hastaların tedavisi,

ÖNEMLİDİR!!!

Enfeksiyon hastalıklarının bildirimi

Umumi Hıfzısıhha Kanun gereğince enfeksiyon hastalıkları saptandığı yere en yakın sağlık kuruluşuna bildirilir. Sağlık Bakanlığı'na bilidirim de bulunur. Sağlık Bakanlığı'da Dünya Sağlık Örgütü'ne bildirmek zorundadır.

Hastalıkların bildirimi en hızlı haberleşme araçları kullanılarak yapılır.

Bildirimi zorunlu hastalıklar

BİLDİRİMİ ZORUNLU HASTALIKLAR

Ağır Akut Solunum Yetersizliği Sendromu (SARS)	Botulismus	COVID-19	Ebola Virüs Hastalığı	Hantavirus Enfeksiyonları	Hepatit D
Avian İnfluenza Enfeksiyonu	Bruselloz	Çiçek	Ekinokokkoz (Kist Hidatik)	Hepatit A	Hepatit E
Batı Nil Virüsü Enfeksiyonu	Chikungunya Ateşi	Dengue Virüs Enfeksiyonu	Epidemik Tifüs	Hepatit B	İnfluenza
Boğmaca	Chlamydia trachomatis	Difteri	Gonore	Hepatit C	İnvaziv Haemophilus Influenzae Hastalıkları
İnvaziv Meningokokkal Hastalık	Kabakulak	Kala-Azar	Kene Kaynaklı Ensefalit	Kırım Kongo Kanamalı Ateşi	Kızamık
Kızamıkçık	Kolera	Konjenital Kızamıkçık Sendromu (KKS)	Konjenital sifiliz	Konjenital Zika Virüs Hastalığı	Kuduz
Lejyoner Hastalığı	Lepra	Leptospiroz	Lyme Hastalığı	Maymun Çiçeği (Monkeypox)	MERS-CoV Hastalığı
Naonatal tetanoz	Poliomiyelit (Çocuk felci)	Q-Ateşi	Sarı Humma	Sıtma	Sifiliz
Subakut Sklerozan Panensefalit (SSPE)	Suçiçeği	Şarbon	Şark Çıbanı	Tetanoz	Tifo
Toksoplazmoz	Trahom	Trişinelloz	Tularemi	Tüberküloz	Veba
Viral Hemorajik Ateş Sendromu	Yeni Varyant Creutzfeldt-Jacob Hastalığı	Zika Virüs Hastalığı			

İzolasyon ve izolasyon işlemleri

İzolasyon kelime anlamı olarak; ayırma, soyutlama, tecrit anlamına gelir. İzolasyon, bulaştırmacılık döneminde olan enfekte hastalardan patojen mikroorganizmaların;

- ☐ Diğer hastalara
- ☐ Hasta ziyaretçilerine
- ☐ Sağlık personeline bulaşmasını engellemek amacıyla alınan önlemlerin tümüdür.

İzolasyon sırasında bir dizi işlemler ile gerçekleşir.

- ☐ El yıkama
- ☐ Koruyucu giysi kullanma
- ☐ Hasta çıkartı ve atıklarının dezenfeksiyonu
- ☐ Sterilizasyon v.b

İzolasyon ve izolasyon işlemleri

El Yıkama

El hijyeni enfeksiyon geçişini azaltmada oldukça ucuz ve etkili bir yöntemdir.

El yıkamada amaç kirleri, organik maddeleri ve elde bulunan geçici floranın tamamını ortadan kaldırmak ve kalıcı floranın da sayısını azaltmaktır.

Doğru ve etkili bir el yıkama hastane enfeksiyonlarını **%50** azaltmaktadır.

Üç tip el yıkama yöntemi vardır.

- ☐ Sosyal el yıkama
- ☐ Hijyenik el yıkama
- ☐ Cerrahi el yıkama

İzolasyon ve izolasyon işlemleri

El Yıkama

Sosyal el yıkama

Eldeki görünür kir ve geçici mikroorganizmaları uzaklaştırmak amacıyla yapılır.

Kalıcı flora etkilenmez.

Likit sabun ya da antibakteriyel özelliği olmayan kimyasal antiseptiklerle akarsu altında en az 15 sn süre ile yıkanır.

Göreve başlamadan önce, görev bitiminde, gıda hazırlama öncesi ve sonrası gibi

İzolasyon ve izolasyon işlemleri

El Yıkama

Hijyenik el yıkama

Geçici mikroorganizmaları ortadan kaldırmak ya da tahrip etmek amacıyla yapılır.

İşlemde, **antibakteriyal sabun, antiseptik ya da alkol temelli el yıkama sıvısı** kullanılır. İşlem friksiyon hareketleri ile yıkama yapılır.

İzolasyon ve izolasyon işlemleri

El Yıkama

Hijyenik el yıkama

- Kan ve vücut sekresyonlarına ya da bunlarla kontamine olmuş yüzeylere dokunulduğunda,
- Eldiven giymeden önce ve çıkarıldıktan sonra
- Cerrahi ve benzer invaziv işlemler öncesi ve sonrası
- Hastanın çevresiyle teması sonrası yapılır.
- Hasta da birden fazla işlem yapılacaksa her işlem sonrası eller yıkanmalıdır. Farklı vücut bölgesinde bulunan mikroorganizmaların diğer alanlara taşınması önlenir.

İzolasyon ve izolasyon işlemleri

El Yıkama

Cerrahi el yıkama

Geçici mikroorganizmaları ortadan kaldırmak tahrip etmek ve **kalıcı florayı azaltmak** için yapılır.

Eller **antibakteriyal sabun ile 2-6 dakika** friksiyon yapılarak yıkanır.

Yıkama sonrası **20 saniye süre ile alkollü madde** kullanılarak, el ovuşturularak etki arttırılır.

İzolasyon ve izolasyon işlemleri

El Yıkama İşleminde ilkeler

- ❖ Ellerde deri lezyonları kesik, çatlak deri, cıvalı, uzun ya da takma tırnaklar enfeksiyon riski oluştururlar.
- ❖ El yıkama işlemine başlamadan önce ellerde **yüzük, saat** ve **bilezikler** varsa çıkarılmalıdır.
- ❖ Musluk otomatik olarak açılmıyor ise kağıt havlu ile açılır.
- ❖ Suyun ısısı ılık olarak ayarlanır. Sıcak su dermatite neden olabilir.

İzolasyon ve izolasyon işlemleri

El Yıkama İşlemi

Eller su ile ıslatılır ve el bilekten aşağı ovularak sudan geçirilir.

Temizleyici madde çevreye dokunulmadan 3-5 ml kadar avuç içine alınır.

Temizlik maddesi ıslatılarak köpürtülür.

Köpürtülen eller 30 sn süre ile tüm el yüzeyini, parmak aralarını, parmakları ve bilekleri kapsayacak biçimde kuvvetlice ovuşturulur.

Tırnak dipleri temizlenir

Eller bilekten aşağı iyice su ile durulanır.

Kağıt havlu ile kurulanır. Musluk elle kapanıyorsa kurulama havlusu ile musluk kapatılır

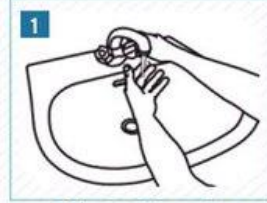
Ellerimizi yıkarken,

- Bol su ve sabun kullanmalı,
- Ellerimizi en az 10-15 saniye iyice ovuşturmalı,
- Parmak aralarını ve tırnak altlarını iyice temizlemeli,
- Toplam el yıkama süremiz 40-60 saniye olmalıdır.

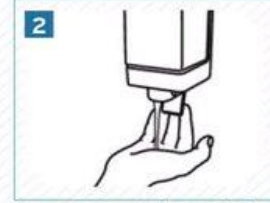

T.C. Sağlık Bakanlığı

ELLERİMİZİ NASIL YIKAMALIYIZ?

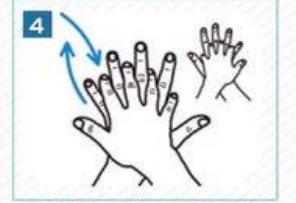
1
Ellerimizi suyla ıslatalım

2
Yeterince sabun alalım

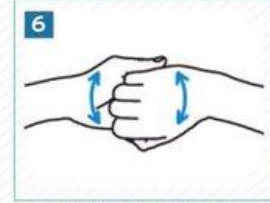
3
Sabunu avuç içimizde iyice köpütelim

4
Sol elin üstünü sağ elle, sağ elin üstünü sol elle ovalayalım

5
Parmaklarımızı iç içe geçirip ovalayalım

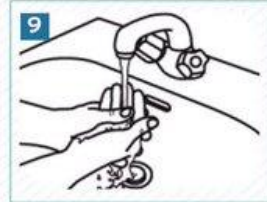
6
Parmaklarımızı kenetleyip ovalayalım

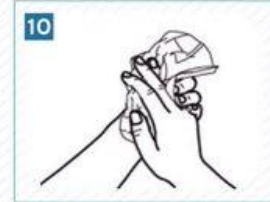
7
Başparmaklarımızı ovalayalım

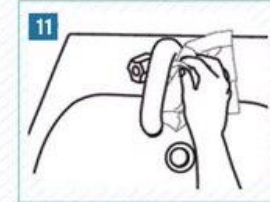
8
Parmak uçlarını avuç içimizde ovalayalım

9
Ellerimizi bol suyla durulayalım

10
Kağıt havluyla kurulayalım

11
Musluğu havluyla kapatalım

12
Ellerimiz artık tertemiz...

Sağlığın Geliştirilmesi Genel Müdürlüğü

f t i y /sbsggm

İzolasyon ve izolasyon işlemleri

Alkollü Solüsyonla El Hijyeni

Alkol bazlı sabunlar: Kontamine floranın hızla elden uzaklaştırılmasını sağlar. Kalıcı etkisi yoktur. Yıkama süresi 30 saniyedir. Yıkama sonrası **kurulama gerektirmez** Ucuzdur. Uygulama için lavabo gerektirmez, susuz antisepsi sağlar.

Kullanım alanları: Elerde oraganik görünen ya da görünmeyen maddelerin bulunduğu, invasiv girişim dışı işlemlerde; fiziksel muayene, TA veya vücut ısı ölçümleri, hasta yakınındaki bir objeye dokunma, hastaya pozisyon verme vb. işlemlerdir.

Alkollü Solüsyonla El Hijyeni

Standart No: 42.3. El Antiseptikleri Nasıl Kullanılır?

EL HİJYENİ İÇİN EL ANTİSEPTİĞİNİ KULLANINIZ!
SADECE GÖRÜNÜR KİRLER OLDUĞUNDA ELLERİNİZİ YIKAYINIZ!

Bu prosedürün süresi 20-30 sn.

1. Elinize yeterli miktarda (en az 3 mL)
alkollü el antiseptiği alın

2. Alkollü el antiseptiğini
ellerinize sürün

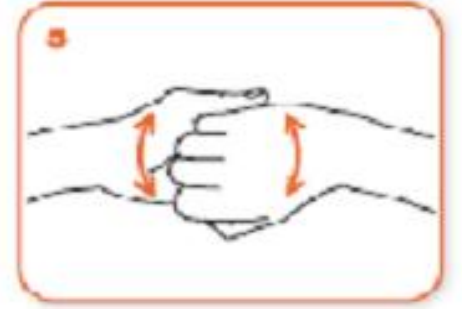
Alkollü Solüsyonla El Hijyeni

3. Sağ elinizle sol elinizin, sol elinizle sağ elinizin sırtını ovalayın

4. Avuç içlerini parmak aralarını da temizleyecek şekilde ovalayın

5. Parmak sırtlarını diğer elin avucunun içine sürerek

Alkollü Solüsyonla El Hijyeni

6. Her iki elinizin başparmağını diğer elinizle ovalayın

7. Tımak uçlarını temizlemeyi

8. Bu işlemin sonunda (20-30 saniye) yeterli el hijyeni sağlanmış olur

İzolasyon ve izolasyon işlemleri

Özel Oda (İzolasyon Odası)

Özel oda bulaştığında oldukça **virülan etki gösteren** ve **hızla yayılan** mikroorganizmaların neden olduğu son derece bulaşıcı enfeksiyon hastaları için zorunludur.

Özel oda sıkıntısı varsa **aynı mikroorganizma** ile **enfekte olmuş** kişiler bir **odayı ortak kullanabilir**. Yataklar arasında **1-2 metre** uzaklık olmalıdır.

Özel odada el yıkama olanakları, **tuvalet** ve banyo bulunmalıdır. Tuvalet olanağı yoksa **taşınır komad, sürgü, ördek** ile gereksinimi karşılanır

İzolasyon ve izolasyon işlemleri

Özel Oda (İzolasyon Odası)

Havayolu ile bulaşan hastalıklarda özel oda ile koridor arasında kontamine havanın kapı açılır açılmaz koridora çıkışını engelleyen bir bölüm (antre) bulunması tercih edilir. Bu bölümdeki araç ve gereçler temizdir. Temiz elle ellenmelidir.

Oda kapısı daima kapalı tutulmalıdır.

Oda kapısına izolasyon türünü izolasyon etiketi katılır.

İzolasyon odalarının oda içi basıncı hastanın özelliğine göre pozitif ya da negatif basınçlı olmalıdır. Örneğin immün supresif hastaların yattığı odalar pozitif basınçlı, yüksek dirençli enfeksiyon üreyen hastaların odaları ise negatif basınçlı olmalıdır.

İzolasyon ve izolasyon işlemleri

Özel Oda (İzolasyon Odası)

Negatif basınçlı izolasyon odalarında;

- Enfeksiyon hastalığı olan hastaların negatif basınçlı odada yatırılması gerekir ve bu alan kirli kabul edilir.
- Odadaki kirli hava hastane dışına verilmelidir.
- Saatte en az 12 kez hava değişimi sağlanmalıdır.

İzolasyon ve izolasyon işlemleri

Koruyucu Giysi Kullanma

Koruyucu giysiler:

- ☐ Önlük
- ☐ Eldiven
- ☐ Maske
- ☐ Bone
- ☐ Göz siperliği
- ☐ Yüz maskesidir.

İzolasyon ve izolasyon işlemleri

Koruyucu Giysi Kullanma

Yüz siperliği

Tüm yüz- burun ve ağzı kapsar. Son derece bulaşıcı hastalıklarda (Ebola virüsü enfeksiyonu vb) kullanılır.

Gözlük-yüz koruyucusu giyerken

Gözleri ve yüzü tam olarak kapatmalıdır. Yüze uygunluk tam olmalı, yüze oturmalı ancak sıkılamalıdır.

Gözlük-yüz koruyucusu çıkarılırken

Eldivensiz ellerle ön kısmına dokunulmadan çıkarılmalıdır.

Gözlük ve Yüz siperliği giyilirken

Gözlük ve Yüz Siperliği Çıkarılırken

İzolasyon ve izolasyon işlemleri

Koruyucu Giysi Kullanma

Maske: Maske üç adım uzaktan aksırırken, öksürürken, konuşurken çıkarılan damlacıkların doğrudan ya da hava da asılı bulunan 5 mikrondan küçük damlacık çekirdeklerinin dolaylı olarak solunmasıyla geçişini engelleyen bir objedir.

Aynı zamanda hasta bakımı sırasında hastadan kan, vücut sıvısı, sekresyonlar ve atıkların göze, yüze sıçrayarak kontaminasyona neden olmasını da önler.

İzolasyon ve izolasyon işlemleri

Koruyucu Giysi Kullanma

Maske:

Maske takılıyken konuşma, gülme aksırma hareketlerinden kaçınır.

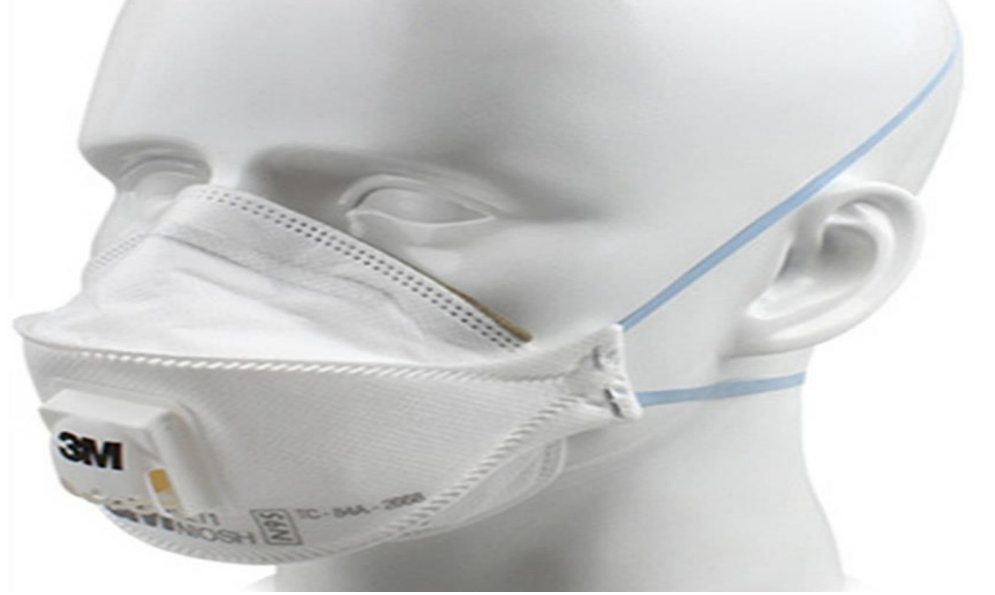
Tüm maskeler ağız ve burunu kapatmalı, delik olmamalıdır.

Nem mikroorganizmaların geçişini kolaylaştırdığından bez maskeler takıldıktan 1 saat sonra, atılır maskeler 4-6 saat kullanılmalıdır.

Maskeye bir şey sıçradığında, ıslandığında değiştirilmelidir ve eller yıkanmalıdır

İzolasyon ve izolasyon işlemleri

İzolasyon ve izolasyon işlemleri

Koruyucu Giysi Kullanma Maske

Maske bağcıklı ise önce üst sonra alt bağcıklar bağlanır. Çıkarılırken önce alt sonra üst bağcık çözülür.

Maske yüzden uzaklaştırılır.

İç yüzey içe gelecek biçimde ortadan katlanır, kirli kabına atılır.

Aynı maske tekrar tekrar kullanılmaz

Solunum yolu enfeksiyonlarından korunmada **N95 maske** kullanılır.

Maske giyilirken

Maske çıkarılırken

İzolasyon ve izolasyon işlemleri

Koruyucu Giysi Kullanma

Bone

Hastanın kan, vücut sıvılarının ve çıktılarının saçlara sıçrama olasılığı varsa kullanılır. Kullanım sonrası atılır.

Önlük: İzolasyon birimlerinde kullanılan önlüklere boks önlüğü denir. Önlük üniformayı ve **kolları tamamen kapatacak** büyüklükte arkadan açık, bel ve boyundan bağcıklı/bantlı olmalıdır.

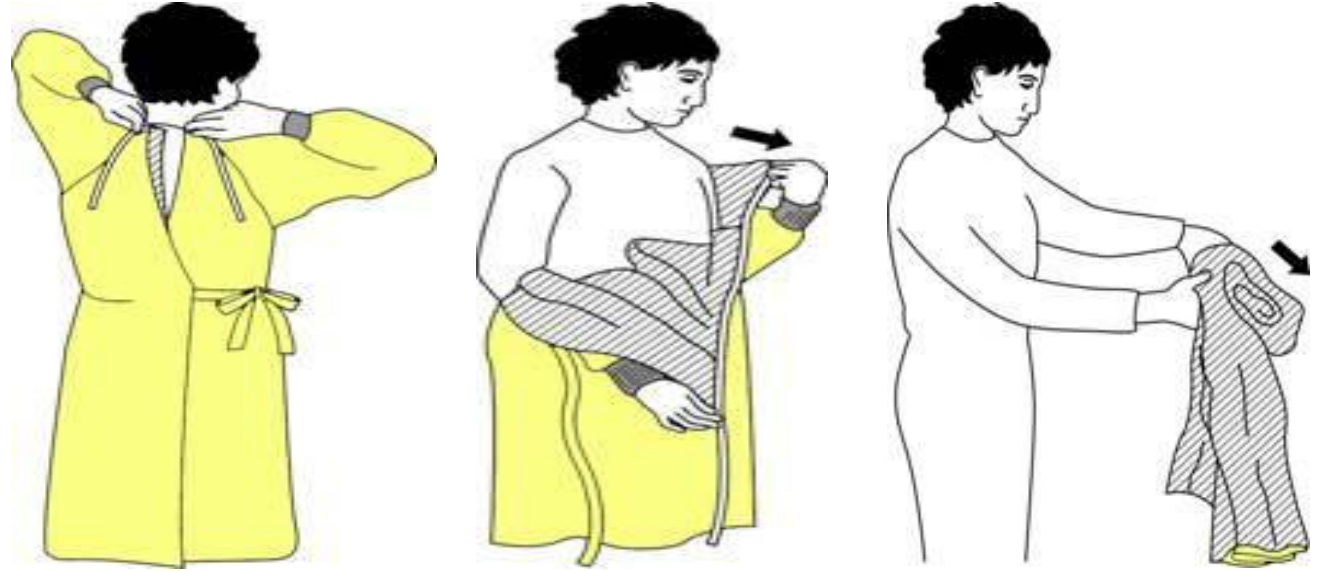
Temiz önlüğü giymek özel bir teknik gerektirmez. Çıkarılan önlüğün kirli kısımları içe gelecek biçimde yuvarlanarak kirli torbasına atılır.

İzolasyon ve izolasyon işlemleri

Önlük çıkarılırken

- Omuz kısımlarından tutulur
- Kontamine dış yüz içe doğru çevrilir
- Yuvarlayarak katlanır
- Çıkarıldığında sadece temiz taraf görünmelidir.

İzolasyon ve izolasyon işlemleri

Koruyucu Giysi Kullanma

Eldiven

Eldivenler lateks, vinyl nitelikte ve hipoalerjik özellikteki maddelerden yapılır. Lateks eldivenler delinmeye ve yırtılmaya karşı vinyl eldivenlerden daha dayanıklıdır.

Eldivenlerin tekrar kullanımı ve dezenfekte edilmesi uygun değildir. Çünkü hem lateks hemde vinyl eldivenler kimyasal ajanlarla çabuk tahrip olurlar ve geçirgenlikleri artar.

İzolasyon ve izolasyon işlemleri

Eldiven kullanımında ilkeler

Vinil eldivenler genel temizlik yapılırken olası enfeksiyon materyal ile teması önlemede korunma amacıyla kullanılır.

Lateks eldivenler; kan ve vücut sıvıları ile doğrudan ya da kontamine objelerle temas olasılığında kullanılır.

Vinil eldiven

Lateks eldivenler

İzolasyon ve izolasyon işlemleri

Koruyucu Giysi Kullanma

Eldiven kullanımında ilkeler

Steril dokuya temasın olduğu tüm işlemlerde **steril eldiven** giyilir.

İşlemler sırasında ele sivri cisimler batarsa, **eldiven yırtılırsa** eldiven değiştirilir.

Yoğun invaziv girişimlerde **çift eldiven** kullanılır.

Kullanım sonrası eldivenler uygun teknikle çıkartılır ve eller yıkanır.

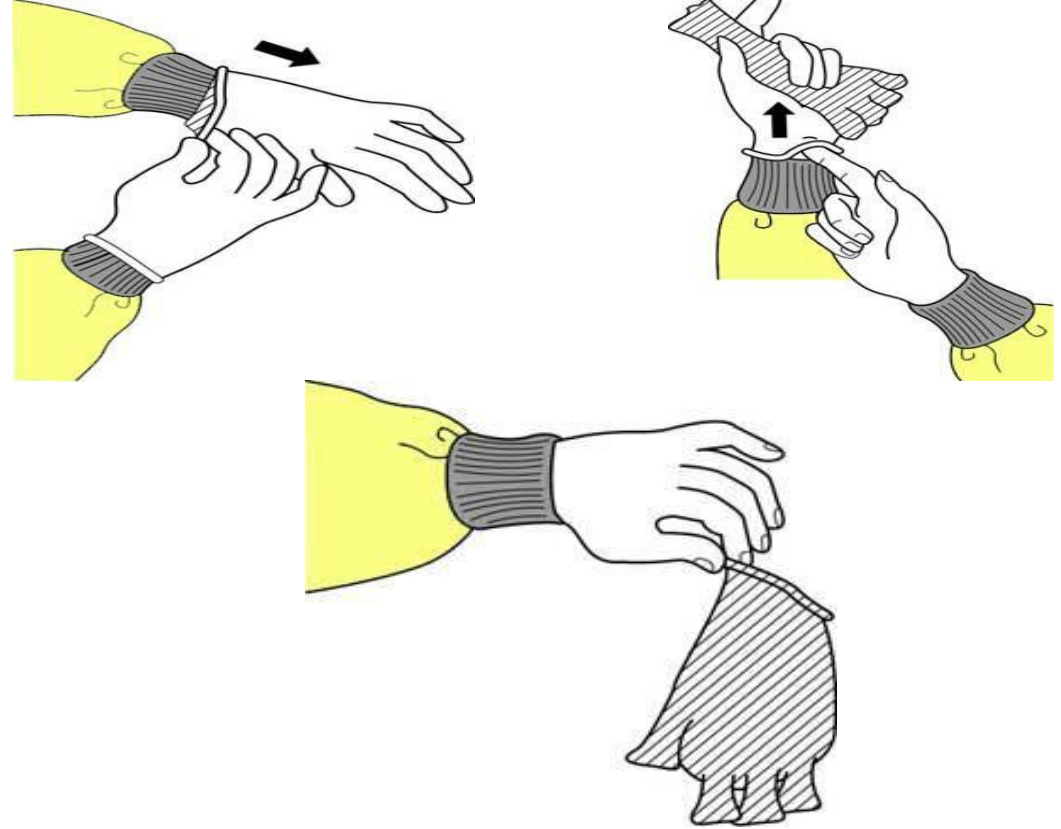

İzolasyon ve izolasyon işlemleri

Koruyucu Giysi Kullanma

Eldiven çıkarılırken

- ☐ Elin üzerinden sıyrılarak içi dışına çevrilir
- ☐ Diğer eldivenli el ile tutulur
- ☐ Eldivensiz parmakla bilekten diğer eldiven sıyrılır
- ☐ İçi dışına çevrilerek her iki eldivenden oluşan küçük bir torba şeklinde atılır.

İzolasyon ve izolasyon işlemleri

Koruyucu Ekipmanın Uygun Kullanımı

Giyme sırası

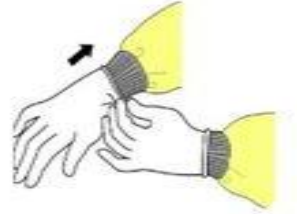
- ☐ Önlük
- ☐ Maske
- ☐ Gözlük
- ☐ Yüz koruyucu
- ☐ Eldiven

GIYME SIRASI;

1-ÖNLÜK

2 – MASKE

3- KORUYUCU GÖZLÜK 4- ELDİVEN

İzolasyon ve izolasyon işlemleri

Koruyucu Ekipmanın Uygun Kullanımı

Çıkarma sırası

- ☐ Eldiven
- ☐ Yüz koruyucu
- ☐ Gözlük
- ☐ Önlük
- ☐ Maske

İzolasyon ve izolasyon işlemleri

İzolasyon Birimindeki hastanın bakımı

Hasta odasına gerekli koruyucu giysiler giyilerek girilir ve hastanın bakımı yapılır. Giysiler çıkartılarak atılır ve son olarak eller yıkanır.

Bu odalarda her şey kontamine kabul edilir. Hasta odasından çıkartılan araç ve gereçlerin dezenfeksiyon işlemlerinin yapılması gerekir.

Atıkların çıkarılması: Hasta odasındaki atıklar oda içinde torbalara konur, ağzı kapatılır ve kapı önünde servis hemşiresi tarafından ağzı açık tutulan ikinci bir torbanın içine atılır. Torbanın ağzı kapatılır. Üstüne izolasyon etiketi yapıştırılır. Bu işleme **çift torbalama** denir.

İzolasyon ve izolasyon işlemleri

Enfekte Materyalin Hasta Odasında Çıkarılması

Laboratuvar örnekleri: Laboratuvar incelemeleri için balgam, dışkı kan gibi örnekler steril kaplara alınarak ağzı kapatılır. Ve etiket yapıştırılır. Örnek kapları çift paketlenme yöntemi ile izolasyon bandı yapıştırılarak laboratuvara gönderilir. Laboratuvar personeli izolasyon etiketine dikkat etmelidir.

Hasta Ziyareti

Ziyaretler sadece aile üyelerine kısıtlı olarak yapılmalıdır. Aileye izolasyon türü ve işlemleri açıklanır. İzolasyon giysilerinin kullanımı öğretilir.

İzolasyon ve izolasyon işlemleri

İzolasyon Birimlerinin Temizliği

Son Temizlik

Hasta iyileştirilip taburcu olduktan sonra yapılan temizlik işlemlerini kapsar.

Temizlik yapan personel önlük giyer.

Odanın kapısı kapalı tutulur. 8-24 saat süre ile oda havalandırılır. Temizlik işlemi havalandırmadan 2 saat sonra başlatılmalıdır.

İzolasyon ve izolasyon işlemleri

Hastane atıkları ve Toplanması

Tıbbi atıklar

Kan vücut sıvısı veya salgısı ile hastalık etkenlerinin bulaştığı veya bulaşma olasılığının yüksek olduğu her türlü maddeleri içerir.

Tıbbi enfekte atıklar 150 mikron kalınlığında “**kırmızı plastik**” poşetlere konur.

Atıklar poşetinin ancak **2/3’sini** doldurmalı sıkışık olmamalıdır.

Her bir poşet yine aynı kalınlıkta üzerinde “**Uluslar arası Klinik Atıklar**” amblemlili **Dikkat tıbbi atık uyarısı taşıyan** diğer bir poşete konur. Poşetlerin ağzı sıkıca kapanır.

Tıbbi atıklar, büyükşehir belediyelerinin tıbbi atık aracı günde bir veya iki kez gelmesiyle hastanelerden toplanır.

İzolasyon yöntemleri

1. Standart
Önlemler

2. Bulaş yoluna bağlı önlemler
(Genişletilmiş Önlemler)

Solunum
İzolasyonu

Damlacık
İzolasyonu

Temas
İzolasyonu

Sıkı Temas
İzolasyonu
(Koruyucu
Ortam
Oluşturma)

İzolasyon yöntemleri

1. Standart Önlemler

Hastanedeki hastaların, tanısına ve enfeksiyonu olup olmamasına bakılmaksızın bütün hastalara uygulanan önlemlerdir.

Yöntemdeki temel ilkeler

- ☐ Hasta ile temas öncesi ve sonrası el yıkama
- ☐ Deri ve mukoza yüzeyinden etken geçişini önlemek için koruyucu giysi kullanımı (eldiven, koruyucu önlük, maske, gözlük)

İzolasyon yöntemleri

1. Standart Önlemler

Yöntemdeki temel ilkeler

- ☐ Sivri ve kesici iğne gibi tek kullanımlık gereçleri kullanım sonrası delinmeye dayanıklı uygun kutulanarak atılması
- ☐ Klinikteki atıkların güvenli atılması
- ☐ Enfekte çarşafların atılır özellikte olması
- ☐ Hastadan alınan kan idrar vb. örneklerin laboratuvara gönderilmesinde özenli davranılması
- ☐ Hijyene dikkat etmeyen kişisel gereksinimini karşılamayan etrafı kirleten hastaların özel odaya yerleştirilmesi gibi maddeleri kapsar.

İzolasyon yöntemleri

2. Bulaş yoluna bağlı önlemler (Genişletilmiş Önlemler)

Damlacık Önlemleri (5 mikrondan büyük damlacıklar)

Konuşma, aksırma, öksürme esnasında solunum yolundan çıkan enfekte damlacıkların bir metreden yakın uzaklıkta n sağlam kişilerin burun, buğoz mukozasına geçişini önleme için uygulanan bir yöntemdir.

Damlacık önlemleri gerektiren başlıca hastalıklar; haemophilus influenza tip b, boğmaca, çocuklarda görülen streptokok farenjit, kızıl, kızamıkçık, kabakulaktır.

İzolasyon yöntemleri

2. Bulaş yoluna bağlı önlemler (Genişletilmiş Önlemler)

Damlacık Önlemleri (5 mikrondan büyük damlacıklar)

Oda: Olanak varsa hasta özel bir odaya yatırılır ya da aynı enfeksiyonlu hastalar bir odayı paylaşabilir. Bu olanaklarda yoksa hasta diğer hastalardan ve ziyaretçilerden bir metre uzaklıkta tutulur. Kapı açık bırakılır.

Maske: hastaya bir metreden daha yakın olunacağında takılır. Hastanın bir yerden bir yere naklinde hastaya maske takılır.

Önlük : Giymeye gerek yoktur.

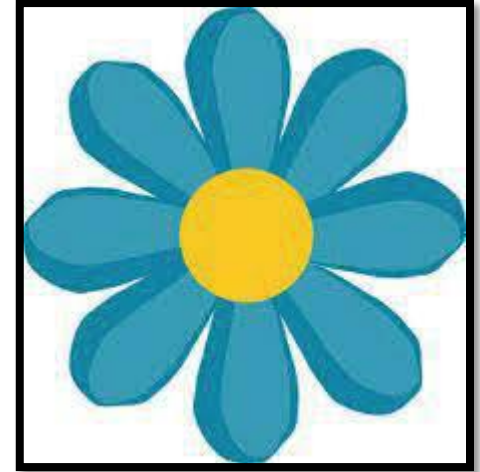

İzolasyon yöntemleri

2. Bulaş yoluna bağlı önlemler (Genişletilmiş Önlemler)

Damlacık Önlemleri (5 mikrondan büyük damlacıklar)

İzolasyon odasının giriş kapısında **MAVİ ÇİÇEK** tanımlayıcısı kullanılmalıdır.

İzolasyon yöntemleri

2. Bulaş yoluna bağlı önlemler (Genişletilmiş Önlemler)

Temas Önlemleri

Epidemiyolojik açıdan oldukça hızlı ve yoğun yayılım gösteren hastalıklarda standart önlemlerle birlikte doğrudan ya da yakın temasta uygulanır.

Temas önlemi gerektiren durumlar; idrar-dışkı kontrolünü yapamayan hastalar, Shigella, Difteri, Herpes simplex virüsü, ebola, uyuz, major apse yada dekübit, Sars, pandemik İnfluenzadır.

İzolasyon yöntemleri

2. Bulaş yoluna bağlı önlemler (Genişletilmiş Önlemler)

Temas Önlemleri

Oda: Özel oda sağlanmalıdır, yoksa aynı enfeksiyon hastalığı olan ancak başka bir enfeksiyon etkenini taşımayan hastalar aynı odayı paylaşabilir.

Eldivenler: Odaya girerken steril olmayan eldiven giyilir. Hasta ile temastan sonra, enfekte materyale dokunma sonrası eldivenler değiştirilir. Odandan çıkmadan önce eldivenler çıkarılır. Ve eller antiseptikle yıkanır yada ellere susuz el antiseptiği uygulanır. Sonrasında odadaki kontamine alanlara değmeden odadan çıkılır.

İzolasyon yöntemleri

2. Bulaş yoluna bağlı önlemler (Genişletilmiş Önlemler)

Temas Önlemleri

Önlük: Hastayla veya vücut salgılarıyla temas varsa odaya girişte tek kullanımlık steril olmayan atılır önlük giyilir. Oda çıkışında önlük atılır.

Hasta bakım gereçleri: her hasta için ayrı olmalıdır ve bakım sonrası dekontaminasyon sağlanmalıdır.

İzolasyon yöntemleri

2. Bulaş yoluna bağlı önlemler (Genişletilmiş Önlemler)

Temas Önlemleri

İzolasyon odasının giriş kapısında **KIRMIZI YILDIZ** tanımlayıcısı kullanılmalıdır.

İzolasyon yöntemleri

2. Bulaş yoluna bağlı önlemler (Genişletilmiş Önlemler)

Solunum Önlemleri (hava partikülleri izolasyonu)

Bu yöntem solunumla bulaşan 5 mikrondan küçük partiküllerde oluşacak enfeksiyon hastalıklarında kullanılır. 5 mikrondan küçük bakteriler havada asılı kalır ya da toz partiküllerine yapışır. Bu asılı partiküller hava akımıyla çok uzak mesafelere kadar gidebilirler.

Solunum önlemleri gerektiren durumlar; Tüberküloz, kızamık, suçiçeği, zona, HIV enfeksiyon riski taşıyan hastalar

İzolasyon yöntemleri

2. Bulaş yoluna bağlı önlemler (Genişletilmiş Önlemler)

Solunum Önlemleri (hava partikülleri izolasyonu)

Negatif basınçlı havalandırması olan odalar gereklidir. Hava akımı koridordan oda içine doğru saatte 6-12 kez hava değişimi sağlayan ve oda içindeki kirli havanın oda dışına uygun atılımına olanak veren bir havalandırma sistemi ile sağlanır.

Atılan hava hastanenin diğer bölümlerine gidiyor ise özel **HEPA filitrelerden** geçirilerek bulaşma önlenir.

İzolasyon yöntemleri

2. Bulaş yoluna bağlı önlemler (Genişletilmiş Önlemler)

Solunum Önlemleri (hava partikülleri izolasyonu)

Kapılar kapalı tutulur.

Özellikle hava yolu ile bulaşan hastalıklarda negatif basınçlı oda yoksa iyi havalandırılmış bir oda gerekir. Oda ısı 20-22 °C, ve nem %30-60 arasında olduğunda bakteri inhibasyonu sağlanır.

Maske: Odaya girişte uygun maske takılır. Pulmoner veya laringeal tüberküloz tanısı veya şüphesi olan hastanın odasına girerken N95- FFP3 solunum maskesi takılmalıdır.

İzolasyon yöntemleri

2. Bulaş yoluna bağlı önlemler (Genişletilmiş Önlemler)

Solunum Önlemleri (hava partikülleri izolasyonu)

Hastalar odadan dışarı çıkarıldığında hastaya maske takılır.

İzolasyon odasının giriş kapısında **SARI YAPRAK** tanımlayıcısı kullanılmalıdır.

İzolasyon yöntemleri

2. Bulaş yoluna bağlı önlemler (Genişletilmiş Önlemler)

Sıkı Temas İzolasyonu (Koruyucu Ortam Oluşturma)

VRE (Vankomisin Dirençli Enterokok) ile kolonize veya enfekte hastalardan, diğer hastalara ve ziyaretçilere VRE bulaşmasının önüne geçilmesi amaçlanmaktadır.

VRE-pozitif olduğu saptanan hasta tek kişilik odada izole edilmelidir. Bu mümkün değilse aynı mikroorganizma ile kolonize /enfekte olan hastalar aynı odaya yerleştirilmelidir.

Hastaların odasına girerken temiz önlük ve eldiven giyilmelidir.

İzolasyon yöntemleri

2. Bulaş yoluna bağlı önlemler (Genişletilmiş Önlemler)

Sıkı Temas İzolasyonu (Koruyucu Ortam Oluşturma)

Hastanın odasını terk etmeden hemen önce önlüğün ve eldivenlerin çıkarılması, ellerin antimikrobiyal bir ajanla yıkanarak ya da alkollü el antiseptikleri kullanılarak dezenfekte edilmesi gerekir.

Hasta bakımı sırasında yoğun kontaminasyona neden olabilecek işlemleri takiben (gaita ve enfekte yaraların drenajı ile direkt temas) eldivenler değiştirilmelidir.

İzolasyon yöntemleri

2. Bulaş yoluna bağlı önlemler (Genişletilmiş Önlemler)

Sıkı Temas İzolasyonu (Koruyucu Ortam Oluşturma)

Her türlü **tıbbi cihazın diğer hastalarla ortak kullanımından** kaçınılmalı, ortak kullanım gerekiyorsa bu aletler diğer hastalar için kullanılmadan önce temizlenmeli ve dezenfekte edilmelidir.

VRE ile kolonize veya enfekte olan hastaların taburculuğunu takiben hasta odalarındaki **tüm yüzeyler dezenfekte** edilmeli ve enfeksiyon kontrol ekibi tarafından bu odalardan **kültür** alınmalıdır.

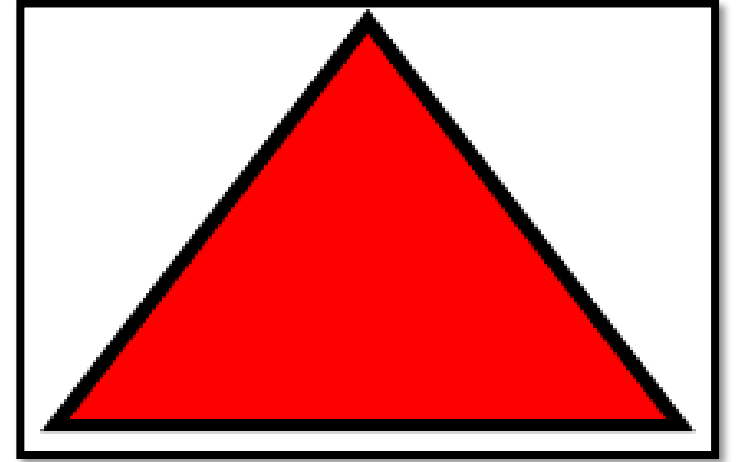
İzolasyon yöntemleri

2. Bulaş yoluna bağlı önlemler (Genişletilmiş Önlemler)

Sıkı Temas İzolasyonu (Koruyucu Ortam Oluşturma)

Ortam kültürlerinin sonuçları belli olana kadar bu odalara **yeni hasta yatırılmaması** ve **odadaki malzemelerin** başka hastalar için **kullanılmaması** gerekir.

İzolasyon odasının giriş kapısında **KIRMIZI ÜÇGEN** tanımlayıcısı kullanılmalıdır.

Sağlık Çalışanlarının Enfeksiyon Riskinden Korunması

Sağlık çalışanları hastane enfeksiyonların oluşumunda hem enfeksiyon kaynağı hem de enfeksiyon **riski altındadır**.

Damlacık yoluyla ve solunum yoluyla bulaşan enfeksiyonlar arasında ise **inflüenza (grip), tüberküloz (verem), kızamık, kızamıkçık ve suçiçeği ön sıralarda yer alır**.

Sağlık personeli açısından **tehdit oluşturan enfeksiyon** etkenleri; kan ve vücut sıvıları ile temas sonucu bulaşp **Hepatit B, HIV ve Hepatit C virüsleri önde gelmektedir**.

Sağlık Çalışanlarının Enfeksiyon Riskinden Korunması

Enfekte kan ile temas varsa yapılması gerekenler şunlardır:

- ☐ Bölge hemen sabun ve su ile ovuşturulmadan yıkanmalıdır.
- ☐ Yara bölgesine sert bir şekilde bastırılmamalıdır.
- ☐ Yaralanmanın meydana geldiği bölgenin yıkandıktan sonra antiseptik solüsyonla silinmesinde sakınca yoktur. Ancak bu durum ek korunma sağlamamaktadır.
- ☐ Yaralanmadan hemen sonra, 6. haftada ve 3.- 6. ayda serolojik araştırma yapılır. 6. ayda testler negatifse tekrarlamaya gerek yoktur.
- ☐ Göz steril serum fizyolojik ile; ağız ve burun ise suyla iyice çalkalanmalıdır.

Sağlık Çalışanlarının Enfeksiyon Riskinden Korunması

Koruyucu Önlemler

- ☐ Ellerde **açık yara** varsa mutlaka kapatılarak çalışmaya başlanmalıdır.
- ☐ Sağlık çalışanları **koruyucu ekipmanları** kullanmalıdır.
- ☐ **Tıbbi atıkların** toplanması ve taşınmasında kurallara uyulmalıdır.
- ☐ Standart ve bulaşma yoluna yönelik **izolasyon önlemlerini** uygulamalıdır.
- ☐ Sağlık personeli **hizmet içi eğitim** programlarına katılmalıdır.
- ☐ **HBV, HCV ve HIV ile enfekte personel hasta bakımı sırasında çift kat eldiven giymelidir.**
Hasta bakımında sık sık eldiven değiştirmelidir.

Sağlık Çalışanlarının Enfeksiyon Riskinden Korunması

Sağlık personelinin enfeksiyon riskinden korunması amacıyla yapması gereken işlemler

- ☐ Sağlık personelinin işe girişinde gerekli **sağlık taramaları** yapılmalıdır.
- ☐ Sağlık personeli **risk oluşturacak enfeksiyonlara** karşı **periyodik** olarak **taranmalıdır**.
- ☐ Yaralanma ve hastalıkların değerlendirilmesi yapılmalıdır.
- ☐ Sağlık personeline **enfeksiyonlardan korunmayla ilgili eğitim** verilmelidir.
- ☐ **Güvenli iş ortamı** sağlanmalıdır.
- ☐ Enfeksiyon riskinin yüksek olduğu alanlarda çalışan personele **aşı yapılmalıdır**.

Sağlık Çalışanlarının Enfeksiyon Riskinden Korunması

Koruyucu Önlemler

Aşı	Doz	Rapel
İnfluenza	Her yıl tek doz	-
KKK*	Tek doz	-
Suçiçeği*	Tek doz	-
Pnömonokok**	Tek doz	-
Td (Tetenos, difteri)	3 doz (0. ,1., 12. ayda)	10 yılda bir
Hepatit B*	3 doz (0., 1., 6. ayda)	-

*Seronegatif olan sağlık çalışanlarına uygulanır.

**Çocuklukta rutin aşı yapılmamışsa

Kaynaklar

1. Görak G. Savaşer S.Yıldız S.:Bulaşıcı Hastalıklar Hemşireliği.İstanbul Tıp Kitabevi,İstanbul,2018.
2. Tabak F. Enfeksiyon Hastalıkları. Hemşireliği.İstanbul Tıp Kitabevi,İstanbul,2019.
3. Yoldaşcan B. E. Enfeksiyon Hastalıkları Hemşireliği ve Epidemiyoloji. Akademisyen Kitabevi, 2016
4. <https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2005/08/20050811-6.htm>

Katılımınız İçin

Teşekkür ederiz.

